

## Сибгат Хәким (1911 – 1986)



Сибгат Хәким – Татарстанның халык шагыйре, публицист, жәмәгать эшлеклесе. Аның беренче шигырьләре 1931 елдан вакытлы матбугат битләрендә дөнья күрә.

Сугышка кадәр лирик шигырьләре тупланган «Беренче жырлар» (1938) исемле китабы, Г.Тукайга багышланган «Пар ат» (1939), «Шагыйрьнең бала чагы» (1940) поэмалары басылып чыга. Г.Тукай образы шагыйрь ижатында зур урын алып тора. Алтмышынчы – житмешенче елларда бу теманы дәвам итеп Сибгат Хәким Тукайга багышланган шигъри цикл - «Тукай дәфтәре» һәм «Кырыгынчы бүлмә» поэмасын ижат итә.

Сугыш темасы да шагыйрь ижатында кызыл жеп булып сузыла – «Курск дугасы», «Дала жыры» (1948), «Бакчачылар» (1952), «Дуга» (1968), «Күги» (1983) поэмаларында сугыш кырындагы дәһшәтле күренешләр сүрәтләнә.

С.Хәкимнең гомере буена игътибарын биләп торган мөһим тема – туган жир темасы. Ул шагыйрьнең лирик шигырьләрендә, жырларында һәм «Үрләр аша» (1969), «Дәверләр капкасы» (1974) поэмаларында чагылыш таба.

### Төп басма китаплары

Фазыл чишмәсе: ноталары белән. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1974. – 62 б.

Халык язмышы шагыйрь язмышы: әдәби –публицистик мәкаләләр. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1979. – 376 б.

Сусау: шигырьләр, жырлар, поэмалар. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2011.

Т1: Лирика. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2002.

Тукай турында поэмалар. – Казан: Татгосиздат, 1953. – 47 б.

Сайланма шигырьләр һәм поэмалар. – Казан : Таткнигоиздат, 1954. - 255 б.

Суд залында: шигырьләр. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1958. - 122 б.

Жил исми яфрак селкенми: жырлар, һәм поэмалар. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1960. - 76 б.

Жылы сүз: шигырьләр, поэмалар. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1968. – 488 б.

Үз тавышың белән: мәкаләләр. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1969. – 224 б.

Торыгыз, Мусалар!: шигырьләр, поэмалар. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1970. – 111 б.

Эзлиләр Европа буйлап: шигырьләр, поэмалар. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1983. – 144 б.

### Библиография

Сәгыйтова, Г. «Юксыну» / Г. Сәгыйтова // Казан утлары. – 2014. – №9.  
*Шагыйрь Сибгат Хәкимнең сүзләренә Шакир Мәҗитов иҗат иткән «Юксыну» (1938) җырының туу тарихы турында.*

Туган көнең белән, Шагыйрь!: Туган тел көне // Шәһри Казан. – 2013. – № 48.

*Мәшһүр классикларыбыз иҗатыннан Г.Тукайга багышланган шигырьләр (С.Хаким «Тукай һәйкәле алдында», Г.Афзал «Ни өчен языла шигырь?», Ш.Галиев «Туры Тукай», М.Әгъләмов «Шагыйрь» һ.б.).*

Афзал, Г. Сибгат Хәким / Гамил Афзал // Мәйдан Чаллы. – 2017. – №5. – 41- 46 б.

*Шагыйрь С.Хәким иҗаты турында.*

Шабаев, М. Сагындыра / Мин Шабаев // Мәйдан Чаллы. – 2014. – № 10. – 82 - 93 б.

*Язучы Сибгат Хаким турында истәлек.*

Шамова, Ә. Фронт хатлары. / Ә.Шамова // Мәдәни жомга. – 2015. – № 15 (24 апр.). – 8 б.

*Фронтвик язучылар Хатип Госман, Демьян Фәтхи, Сибгат Хәким, Шәйхи Маннурның сугыш хатлары.*

Янсуар, Л. Сөзгә эндәшми, ул кемгә эндәшсен, өянкеләр... / Л. Янсуар // Татарстан. – 2016. – №12. – 50-55 б.

*Шагыйрь Сибгат Хәкимнең туган авылы Күлле Кимедәге музейе турында.*

### Сибгат Хаким (1911 – 1986)

Сибгат Хаким – народный поэт Татарстана, публицист и общественный деятель. Первые произведения Хакима были опубликованы в 1931 году. Отдельным сборником его стихи вышли в 1938 году «Первые песни» («Беренче җырлар»).

Центральное место в поэзии Сибгата Хакима занимает образ татарского поэта Габдуллы Тукая. В 1939-1940 годах вышли его поэмы о Г. Тукае «Пара гнедых» («Пар ат», 1939) и «Детство поэта» («Шагыйрьнең балачагы», 1940), а в 60 -70 х годах - цикл стихов «Тетрадь Тукая».

В военные и послевоенные годы Хаким создал ряд произведений о войне, героизме, подвигах на фронтах и в тылу - «Садоводы» («Бакчачылар», 1952), «Дуга» (1968).

Его перу принадлежат лирические стихотворения и поэмы о родной земле - «Через кручи» («Үрләр аша», 1969).

### Книги

Избранное: стихи. - Казань: Татгосиздат, 1952. -160 с.

Стихи. – Москва: Художественная литература, 1964. - 239 с.

Врата времени: стихи и поэмы. – Москва: Советский писатель, 1977. - 160 с.

Вся синь весны: стихи и поэмы. – Москва: Советский писатель, 1981. - 206 с.

Вечные ветви: стихи и поэмы. – Москва: Современник, 1971. - 200 с.

Десять ключей на горе: стихи. - Казань: Татарское книжное издательство, 1981. – 336 с.

### Библиография

Закиров, Л. К Сибгату Хакиму - в Кулле - Кими. / Л. Закиров // Татарстан. – 2016. – №12. – С.50 -55

*О музее писателя на его родине деревне Кулле - Кими Атнинского района РТ.*

### Эти книги Вы можете взять в нашей Республиканской детской библиотеке

Фазыл чишмәсе: ноталары белән. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1974. – 62 б.

Халык язмышы шагыйрь язмышы: әдәби –публицистик мәкаләләр. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1979. – 376 б.

Сусау: шигырьләр, жырлар, поэмалар. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2011.

Т1: Лирика. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2002.

Избранное: стихи. - Казань: Татгосиздат, 1952. -160 с.

Стихи. – Москва: Художественная литература, 1964. - 239 с.

Врата времени: стихи и поэмы. – Москва: Советский писатель, 1977. - 160 с.

Вся синь весны: стихи и поэмы. – Москва: Советский писатель, 1981. - 206 с.